

بررسی مدیریت تجهیزات پزشکی در کشورهای در حال توسعه

اکبر رسولی^{1,2} شهرزاد اشجع اردلان^{1,2}

1. دانشجوی کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

(ak-rasouli@student.tums.ac.ir)

2. انجمن کارآفرینی در سلامت، مرکز پژوهش های علمی دانشجویان، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

مقدمه وهدف: در بیمارستان های مدرن عصر حاضر، تجهیزات پزشکی در امر تشخیص، درمان، آموزش، توانبخشی و باز توانی بیماران نقش مهمی ایفا می کنند و به یکی از عناصر جدانشدنی تبدیل شده اند و در حدود یک سوم تا نیمی از هزینه های پیش بینی شده بیمارستانها به این بخش اختصاص دارد. جامعه پزشکی در فعالیت های تشخیصی، مراقبتی و درمانی اعتماد روز افزونی بر تجهیزات پزشکی و تکنولوژی پیشرفته پیدا کرده است. در این میان بهره برداری بهینه از تجهیزات مستلزم این امر است که تجهیزات در بیشتر عمر خود آماده به کار و سالم نگه داشته شوند با ایجاد مدیریت درست و صحیح در نگه داری تجهیزات می توان تجهیزات را در هر لحظه برای نجات جان بیمار به کار برد. هدف این مطالعه بررسی مدیریت تجهیزات پزشکی در کشورهای در حال توسعه است.

روش کار: مطالعه حاضر به صورت مروری نظام مند است. جستجوی مقالات به دو طریق صورت گرفت؛ 1) جستجو براساس اطلاعات کتابخانه ای و میدانی 2) جستجو از پایگاه اطلاعاتی SID، Google Scholar، Magiran، Iranmedex با کلید واژه های فارسی تجهیزات پزشکی، کشورهای در حال توسعه، مدیریت تجهیزات در فاصله سالهای 80-96 با معیار دسترسی به مقاله اصیل، تکراری نبودن در پایگاه های داخلی انجام شد. در این مطالعه وضعیت مدیریت تجهیزات در کشورهای توسعه برسی و همچنین سیستم های مدیریت تجهیزات معرفی شد.

یافته ها: در کشور های در حال توسعه و حتی توسعه یافته، دستگاه ها و تجهیزات پزشکی و بیمارستانی از نظر قابلیت استفاده، تعمیر و نگهداری وضعیت مطلوبی ندارند که نتیجه این امر باعث اتلاف منابع در حوزه سلامت این کشور ها شده است. در کشور چین با توجه به موقعیت فعلی این کشور در جهان امروز، نظام چهار چوب نو و جدیدی برای مدیریت این نوع وسایل تعریف شده است. به طور کلی مطالعات موجود نمایانگر آن است که در یک کشور رو به توسعه به ندرت در حدود 40 درصد از تجهیزات پزشکی به طور مطلوب مورد استفاده قرار می گیرند و به سبب سوء مدیریت و فقدان زیر بنای لازم جهت تعمیر، نگهداری و بهرا برداری از تکنولوژی پزشکی وارداتی، اتلاف منابع بهداشت ملی کماکان تداوم می یابد

سیستمهای مدیریت تجهیزات پزشکی در چهار نوع سیستم متداول برای مدیریت پزشکی در کشورهای در حال توسعه مورد استفاده قرار می گیرند: 1) سیستم مبتنی بر کاربر: آسان ترین و ساده ترین سیستم مدیریت تجهیزات پزشکی در بیمارستانهاست. در این سیستم بعد از درخواست کاربر، فعالیت های پشتیبانی از تجهیزات شروع می شود. بخاطر اینکه مدارک و اسناد ذخیره نمی شوند

2) سیستم بایگانی مبتنی بر اسناد: نوعی سیستم بایگانی است که هر دستگاهی برای خود یک پرونده جداگانه دارد. معمولا نگهداری این سیستم آسان است. معمولا در بیمارستان های کوچک کاربرد دارد.

3) سیستم کامپیوتری داخلی: فرم های نرم افزاری در این سیستم استفاده می شود. معمولا این سیستمها برای تدوین زمان زیادی لازم دارند و همچنین تضمینی و جود ندارد که آنها را در سیستم عامل های مختلف کامپیوتری نسبتا گران و بسته به اینکه نرم افزاری برای نگهداری است که به صورت آماده بکار عرضه می شود. می توان به آسانی طیف گسترده ای از وظایف مدیریتی را انجام دهد.

نتیجه گیری: در مجموع می توان گفت برای کشورهای در حال توسعه که عناصر زیر ساختی نسبتا پیشرفته ای دارند [بهتر است از دو سیستم همزمان استفاده کنند. تکنولوژی پیشرفته ای که به کشورهای در حال توسعه وارد شده است بر طبق تعریف سازمان جهانی بهداشت باید به سهولت قابل استفاده باشد، با نیازهای ملی و منطقه ای مناسب باشد، مورد پذیرش کاربران و بیماران باشد و توسط متخصصین قابل تعمیر و نگهداری شود. اما با این وجود در عمل در اکثر کشورهای در حال توسعه، مخصوصا در کشور ما، شاهد سیاست گذاری غیر از این هستیم.

کلید واژه ها: تجهیزات پزشکی، مدیریت تجهیزات، کشورهای در حال توسعه، نگهداری تجهیزات